

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **D. T. T.**, zastoupený Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 3. 2013, čj. CPR-13191-2/ČJ-2012-930310-V234, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 A 20/2013 – 46,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Rozhodnutím ze dne 27. 9. 2012, čj. KRPA-82661/ČJ-2011-000022, Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, uložila žalobci správní vyhoštění podle § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Doba zákazu vstupu na území byla stanovena na 1 rok.

2. Žalovaná zamítla odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 21. 3. 2013, čj. CPR-13191-2/ČJ-2012-930310-V234.

II.

3. Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 23. 5. 2013, čj. 4 A 20/2013 – 46, zamítl.

III.

4. Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

5. Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodnil skutečným a intenzivním dopadem rozhodnutí o správním vyhoštění do svého rodinného a soukromého života. Podle stěžovatele je možné, že Nejvyšší správní soud zruší napadený

rozsudek a řízení bude vráceno do fáze, kdy stěžovatel bude mít nárok na vízum opravňující jej k pobytu na území České republiky. Pokud by stěžovatel již opustil Českou republiku a vynaložil nemalé finanční prostředky na cestovné a zajištění ubytování v zemi původu, utrpěl by s ohledem na jeho rodinný a sociální kontext nenahraditelnou újmu. Je rovněž otázkou, zda by byl v takovém případě návrat stěžovatele skutečně možný.

6. Stěžovatel zdůraznil, že pobývá na území České republiky již více než šest let a žije již více než tři roky ve společné domácnosti se svojí družkou, která je občankou České republiky. Nuceným vycestováním by došlo nejen k přerušení sociálních a rodinných vazeb stěžovatele, ale také k ukončení sdílení společné domácnosti s občankou České republiky. Důvod, na základě kterého stěžovatel žádá o udělení přechodného pobytu, by tak byl nuceně „zrušen“ (řízení bylo přerušeno do rozhodnutí v řízení o správním vyhoštění). Stěžovatel by ztratil možnost návratu do České republiky i v případě, pokud by byl napadený rozsudek městského soudu zrušen, protože by stěžovatel nebyl již považován za rodinného příslušníka občanky České republiky, a neměl by proto nárok na vstupní vízum.

7. Správní orgány ani orgány činné v trestním řízení neměly žádné pochybnosti o tom, že stěžovatel má postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie. Stěžovatel byl vždy oporou své partnerce v obtížných životních situacích, např. při mimoděložním těhotenství, které bylo ostatně hlavním důvodem, pro který stěžovatel nevycestoval v rámci původního řízení o správním vyhoštění. Stěžovatel má na území České republiky vytvořeno veškeré rodinné a sociální zázemí. Jeho nucený návrat by proto byl bezpochyby nenahraditelnou újmou a následky nepřiznání odkladného účinku by byly zjevně nepřiměřené.

8. Podle stěžovatele se přiznání odkladného účinku nedotkne nabytých práv třetích osob a nebude ani v rozporu s veřejným zájmem. Stěžovatel podotkl, že jeho předchozí protiprávní jednání (jakkoliv ho lituje a nesnaží se jej bagatelizovat) bylo vždy spojeno pouze s otázkou pobytu na území České republiky. Vzhledem k tomu, že správní orgány uznaly stěžovatele za rodinného příslušníka občana EU, nelze již důvodně očekávat, že se stěžovatel dopustí jakéhokoli protiprávního jednání.

9. V době rozhodování žalované bylo navíc protiprávní jednání stěžovatele již prokazatelně amnestováno. Na stěžovatele je proto třeba hledět jako na osobu netrestanou se všemi důsledky, které z toho vyplývají.

10. Dále stěžovatel zdůraznil, že řízení o správním vyhoštění bylo vedeno za jeden den neoprávněného pobytu. Stěžovatel měl platné vízum do 7. 12. 2011, přičemž následující den se dobrovolně dostavil na místně příslušné oddělení cizinecké policie.

11. Nepřiznáním odkladného účinku by došlo také k nepřiměřenému zásahu do práva stěžovatele na spravedlivý proces, protože by v důsledku povinnosti vycestovat nemohl uplatňovat svá legitimní práva spojená se soudním řízením. Nejvyšší správní soud potvrdil ve své rozhodovací praxi, že pro výkon stěžovatelova práva na spravedlivý proces může být nezbytné, aby stěžovatel mohl zůstat na území České republiky. K právu na

spravedlivý proces náleží i právo vystupovat v tomto řízení osobně a být v kontaktu se svým zástupcem.

12. Závěrem stěžovatel odkázal na usnesení ze dne 6. 12. 2005, čj. 2 Afs 77/2005 – 96, č. 786/2006 Sb. NSS, podle kterého odkladný účinek v řízení o kasační stížnosti může být přiznán nejen ve vztahu k napadenému rozsudku krajského soudu, ale i ve vztahu ke správnímu rozhodnutí.

IV.

13. Žalovaná navrhla zamítnutí žádosti o přiznání odkladného účinku, protože stěžovatel neuvedl žádné relevantní důvody.

V.

14. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku byly v nyní posuzované věci splněny.

15. Úvodem Nejvyšší správní soud zdůrazňuje mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

16. Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

17. Aby soud mohl přiznat odkladný účinek kasační stížnosti, stěžovatel musí prokázat, že by mu nepřiznáním odkladného účinku vznikla nepoměrně větší újma, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Žádost o přiznání odkladného účinku musí být dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy, protože stěžovatel nese břemeno tvrzení a důkazní břemeno.

18. V nyní posuzované věci stěžovatel dostatečně odůvodnil, že by mu v důsledku výkonu napadeného rozhodnutí hrozila újma ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

19. Přestože stěžovatel odůvodnil žádost o přiznání odkladného účinku vznikem „nenabraditelné újmy“, Nejvyšší správní soud neshledal, že by nesprávnost použité terminologie, která platila do 31. 12. 2011, bránila přiznání odkladného účinku. Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 303/2011 Sb. došlo s účinností od 1. 1. 2012 ke změně úpravy podmínek pro přiznání odkladného účinku v § 73 s. ř. s. Na rozdíl od předchozí právní úpravy již není nutné prokazovat tzv. „nenabraditelnou újmu“ žalobce (resp. důvodnou obavu její hrozby), ale je třeba prokázat nepoměr mezi újmou, která by

vznikla žalobci nepřiznáním odkladného účinku, a případnou újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo.

20. Nejvyšší správní soud uznává ve své judikatuře, že k právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení atd. (viz např. usnesení ze dne 16. 8. 2012, čj. 4 As 56/2012 – 58, všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Byť je stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, pro řádný výkon jeho práva na spravedlivý proces je vhodné, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o jeho kasační stížnosti (srov. § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, který přiznává žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění odkladný účinek na vykonatelnost napadeného rozhodnutí *ex lege*; srov. přiměřeně také usnesení rozšířeného senátu ze dne 7. 9. 2010, čj. 7 As 26/2009 – 58, č. 2191/2011 Sb. NSS, podle kterého „[r]ealizace vyhoštění v průběhu odvolacího řízení navíc fakticky zásadně oslabuje možnost cizince uplatňovat svá práva v odvolacím řízení, neboť jej nutí vést odvolací řízení ‚na dálku‘, a tedy pouze prostřednictvím svého zástupce či písemně“).

21. Dále Nejvyšší správní soud přihlédl ke skutečnosti, že správní orgány uznaly stěžovatele za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Jakkoliv zdejší soud nepředjímá věcné posouzení kasační námitky, podle které by výkonem správního vyhoštění došlo k nepřiměřenému zásahu do rodinného a soukromého života stěžovatele, nepřiznání odkladného účinku a nucené vycestování stěžovatele před posouzením zákonnosti správního vyhoštění Nejvyšším správním soudem by mohlo stěžovateli způsobit nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Sama skutečnost, že stěžovatel bude moci pobývat na území České republiky i po dobu řízení před Nejvyšším správním soudem, by se práv a právem chráněných zájmů třetích osob neměla nijak dotknout, resp. žalovaný vůbec nepředestřel soudu reálnou argumentaci týkající případného ohrožení práv třetích osob.

22. Důvodem pro udělení správního vyhoštění stěžovateli byl jeho nelegální pobyt na území České republiky. Lze tedy předpokládat, že v kontextu konkrétních skutkových okolností posuzované věci pobyt stěžovatele na území České republiky po dobu řízení před Nejvyšším správním soudem nepředstavuje riziko, které by zakládalo rozpor s důležitým veřejným zájmem. Tímto závěrem zdejší soud nijak nepředjímá posouzení otázky, zda stěžovatel narušil veřejný pořádek závažným způsobem ve smyslu § 119 odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

23. Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud vyhověl návrhu stěžovatele a přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

24. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. „se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.“ Do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tak pozastavují veškeré účinky napadeného rozsudku městského soudu. Vzhledem k tomu, že žaloba proti rozhodnutí žalované o správním vyhoštění má

podle § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců odkladný účinek ze zákona, fakticky se tak do meritorního rozhodnutí o kasační stížnosti obnovuje i odkladný účinek ve vztahu k vykonatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí žalované, kterým bylo stěžovateli pravomocně uloženo správní vyhoštění.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. července 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu